

Näyttöön perustuvaa tukea lapsille ja nuorille – apuna uusi järjestelmä menetelmien arviointiin

Kasvun tuki uudisti psykososiaalisten menetelmien arviointijärjestelmänsä viime vuonna. Menetelmäarviot julkaistaan nyt systemaattisina kirjallisuuskatsauksina. Kasvun tuki järjestää myös arviointisajakoulutuksia katsausten kirjoittamisesta kiinnostuneille.

Kasvun tuki -tietolähde on julkaissut arvioita lapsille, nuorille ja lapsiperheille suunnatuista psykososiaalisista menetelmistä eli interventioista vuodesta 2016 lähtien. Tavoitteena on tuottaa menetelmistä tutkimukseen perustuvaa tietoa päätöksenteon tueksi ja edistää vaikuttavien menetelmien käyttöönottoa. Tähän mennessä Kasvun tuessa on julkaistu arviot 31 menetelmästä. Kasvun tuki on osa Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiötä eli Ildaa.

IMPLEMENTOINTIVALMIUDEN HUOMIOIMINEN KESKEISTÄ

Arviointijärjestelmä uudistettiin vuonna 2022. Arvioinneissa selvitetään, onko arvioitavana olevalla psykososiaalisella menetelmällä suoraa tai välillistä näyttöön perustuvaa vaikuttavuutta johonkin tiettyyn lasten ja nuorten mielenterveyttä edistävään tutkimuskohteeseen suomalaisessa kontekstissa. Katsauksissa arvioidaan menetelmän kuvaus, teoreettinen perusta, vaikuttavuus ja implementointivalmius.

”Mitä valmiimpi menetelmä on käyttöönotettavaksi, sitä paremmat ovat edellytykset sen juurruttamiseen.”

– Aiempi arviointijärjestelmä ei huomionnut menetelmien implementointivalmiutta eli sitä, miten valmiita menetelmät olivat toteutettaviksi. Tämän vuoksi keskenään hyvin erilaisissa kehitysvaiheissa olevat menetelmät saattoivat saada hyvän kokonaisarvion, kertoo Itlan tiedeasiantuntija, Kasvun tuki -aikakauslehden päätoimittaja **Marko Merikukka**.

– Mitä valmiimpi menetelmä on käyttöönotettavaksi, sitä paremmat ovat edellytykset sen juurruttamiseen. On siis tärkeää huomioida myös implementointivalmius arvioinnissa.

SYSTEMAATTISILLA KATSAUKSILLA ENTISTÄ LUOTETTAVAMPIA ARVIOINTEJA

Jatkossa kaikki menetelmäarviot julkaistaan systemaattisina kirjallisuuskatsauksina Kasvun tuki -aikakauslehdessä. Ensimmäinen systemaattinen katsaus julkaistiin lehdessä joulukuussa 2022.

Systemaattisissa kirjallisuuskatsauksissa kerätään järjestelmällisesti ja läpinäkyvästi yhteen tutkimukseen perustuva tieto, josta tehdään johtopäätökset. Tavoitteena on koota kaikki aiheesta saatavilla oleva tieto.

”Tavoitteena on koota kaikki aiheesta saatavilla oleva tieto.”

Aiemmin arviot tehtiin suppeina katsauksina eli rapid review -katsauksina. Suppeatkin katsaukset ovat systemaattisia, mutta niiden tekemisessä pyritään säästämään aikaa prosessia lyhentämällä.

– Systemaattisten katsausten avulla saadaan luotettavampaa tietoa, sillä niissä tietokannoista haetaan kaikkea menetelmästä tehtyä tutkimusta, kertoo Itlan tutkimuskoordinaattori **Lotta Heikkilä**.

NORJALAINEN ESIKUVA INNOITAJANA

Uudistuksen innoittajana on ollut Kasvun tuen norjalainen vastine, tromssalaisen RKBU Nord -tutkimuskeskuksen julkaisema Ungsinn-lehti, jonka arviointiprosessi on ollut Kasvun tuen arvioinnin uudistamisen pohjana. Ungsinn-lehti onkin interventiotutkimuksen edelläkävijä: siinä on julkaistu menetelmäarvioita systemaattisina kirjallisuuskatsauksina jo vuodesta 2015 lähtien.

Ungsinn ja Kasvun tuki tekevät tiivistä yhteistyötä pohjoismaisessa NordicDataPrev-verkostossa.

– Verkostossa syntyi aikanaan kipinä Kasvun tuki -aikakauslehden perustamiseen ja nyt menetelmien arviointiprosessin uudistamiseen, Marko Merikukka kertoo.

– Ungsinnin arviointiprosessiin tukeutuminen tekee Kasvun tuen ja Ungsinnin arvioista myös keskenään vertailukelpoisempia kuin aikaisemmin.

ARVIOINTIKÄSIKIRJA JA TOIMITUSKUNTA OIKEUDENMUKAISEN ARVIOINNIN TAKEENA

Uuden järjestelmän mukaiset arviointikriteerit on koottu arviointikäsiin, joka julkaistaan syksyllä 2023. Myös arviointikäsiin pohjautuu Ungsinnin vastaavaan.

– Emme ole kuitenkaan vain kääntäneet käsiin, vaan arviointiprosessi on muokattu suomalaisen kontekstiin sopivaksi, Merikukka kertoo.

”Arviointiprosessi on muokattu suomalaiseseen kontekstiin sopivaksi.”

Kasvun tuen arvioinnin toimituksen työtä tukee ja ohjaa tieteellinen toimituskunta, joka varmistaa katsausten laadun ja hyväksyy niiden julkaisun. Kuusihenkinen toimituskunta koostuu eri tietealojen edustajista, jotka tuntevat hyvin lapsille, nuorille ja lapsiperheille suunnattuja näyttöön perustuvia psykososiaalisia menetelmiä ja palveluja sekä lapsipolitiikan kenttää Suomessa.

KOULUTUSTA UUSILLE ARVIOITSIJOILLE

Aiemmin arvioinnit on tehnyt Kasvun tuen arvioinnin toimitus, mutta nyt arviointijoiden määrää lisätään. Kasvun tuki järjestääkin koulutuksia systemaattisten katsausten kirjoittamisesta kiinnostuneille.

– Kun arviointijapooli on aiempaa isompi, voidaan arvioida useampia menetelmiä samanaikaisesti, Merikukka toteaa. – Ensisijaista meille on kuitenkin arviointien laatu, joten koulutamme uudet arviointijat tehtävään huolellisesti.

Ensimmäinen koulutus järjestettiin joulukuussa 2022 lähikoulutuksena ja toinen maaliskuussa 2023 etäkoulutuksena. Kokemukset ensimmäisistä koulutuksista olivat hyviä.

”Koulutus oli selkeä, ja mukana pärjäsi ilman pohjatietoa menetelmien vaikuttavuuden arvioinnista.”

– Koulutus oli selkeä, ja mukana pärjäsi ilman pohjatietoa menetelmien vaikuttavuuden arvioinnista, kertoo psykologi **Heidi Backman**, joka osallistui joulukuun koulutukseen. – Kouluttajista jäi innostunut ja ystävällinen vaikutelma, keskustelulle oli riittävästi aikaa ja materiaalit sai omaan käyttöön.

Seuraava koulutus on tarkoitus järjestää tämän vuoden lopulla. Kahden päivän pituisessa koulutuksessa opitaan arvioimaan psykososiaalisten menetelmien vaikuttavuus- ja implementointitutkimuksia sekä kirjoittamaan systemaattisia kirjallisuuskatsauksia. Kouluttajina toimivat Marko Merikukka ja Lotta Heikkilä. ●

Uusin systemaattinen katsaus on tämän lehden sivulla 47.

Kaikki menetelmäarviot ovat luettavissa Kasvun tuen verkkosivuilla osoitteessa <https://kasvuntuki.fi>

HALUATKO KASVUN TUEN ARVIOITSIJAKSI?

- Arviointijakoulutuksessa opitaan arvioimaan psykososiaalisten menetelmien vaikuttavuus- ja implementointitutkimuksia sekä kirjoittamaan systemaattisia kirjallisuuskatsauksia.
- Koulutukseen osallistumisen kriteereinä ovat ymmärrys interventiotutkimuksesta ja tieteellisestä kirjoittamisesta. Koulutus on ensisijaisesti tarkoitettu tohtoreille ja väitöskirjatutkijoille, mutta mukaan voivat hakea muutkin tieteellisen kirjoittamisen käytännöt hallitsevat.
- Arviointijoiden valintaan vaikuttavat arvioitava menetelmä ja arviointijoiden aikataulut. Arviointijoiille maksetaan arvioitavien tutkimusten määrään sidottu palkkio.
- Seuraava koulutus järjestetään loppuvuodesta 2023. Jos olet kiinnostunut osallistumaan, voit ilmoittaa kiinnostuksestasi Lotta Heikkilälle sähköpostitse osoitteeseen lotta.heikkila@itla.fi

KIRJOITTAJA:

RIIKKA KOTIRANTA
Kasvun tuki -lehden
toimitussihteeri
Itla

ARVIOINTIPROSESSIN UUDISTAMISESTA JA ARVIOITSIJAKOULUTUKSESTA KERTOIVAT:

MARKO MERIKUKKA
FT
tiedeasiantuntija
Itla

LOTTA HEIKKILÄ
PsM
tutkimuskoordinaattori
Itla

HEIDI BACKMAN
PsT
psykologi,
HUS